

Nr 8

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utbyggnad av systemet med växtförädlingsavgifter, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln (p. F 13) föreslagit riksdagen att till Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 610 000 kr.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 17 februari 1967 dagtecknad proposition, nr 37, angående utbyggnad av systemet med växtförädlingsavgifter, m. m., vilken hänvisats till jordbruksutskottet, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels anta därvid fogade förslag till

1) förordning om obligatorisk statsplombering av utsädesvara och om växtförädlingsavgift,

2) förordning angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 12 maj 1961 (nr 145) om växtförädlingsavgift,

dels ock bifalla det förslag i övrigt om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

De till propositionen nr 37 fogade författningsförslagen är av följande lydelse:

Förslag

till

Förordning

om obligatorisk statsplombering av utsädesvara och om växtförädlingsavgift

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Utsäde av potatis, stråsäd, trindsäd, vallbaljväxt eller vallgräs för jordbruksändamål, beta, kålrot, rova, fodermärgkål, grönfoderraps, raps, rybs, vitsenap eller oljedådra får icke avlämnas till köpare, som kan antagas använda det till utsäde, eller föras ut ur landet annat än i förpackning som är tillsluten och försedd med plomberingsbevis enligt bestämmelserna om statsplombering av utsädesvara. Vad som sagts nu gäller ej vid enstaka försäljning utan offentligt utbud, om säljaren odlat utsädet och icke yrkesmässigt driver handel med utsädesvaror.

Konungen eller myndighet, som Konungen förordnar, får medge att utsäde av visst slag, som icke är inneslutet i förpackning enligt första stycket men kommer från sådan förpackning, avlämnas till köpare för att användas till utsäde.

2 §.

Vid plombering av utsädesvara, som avses i 1 §, skall den som begärt plomberingen erlägga avgift (växtförädlingsavgift) med följande belopp för deciton, förpackningens vikt inräknad, nämligen för
potatis 50 öre,
stråsäd och trindsäd 1 krona 25 öre,
vallbaljväxt och vallgräs för jordbruksändamål samt beta 15 kronor,
kålrot, rova, fodermärgkål, grönfoderraps, raps, rybs, vitsenap och oljedådra 25 kronor.

3 §.

Om växtförädlingsavgift gäller i tillämpliga delar förordningen den 3 april 1959 (nr 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning. Beskattningsmyndighet är statens centrala frökontrollanstalt. Annan frökontrollanstalt, som utför plombering, skall debitera och uppbära avgiften för centrala frökontrollanstaltens räkning. Vite förelägges och utdömes av lantbruksstyrelsen. Till allmänt ombud utses tjänsteman hos lantbruksstyrelsen.

Varje plomberingstillfälle utgör sådan beskattningsperiod som avses i nämnda förordning. Vid tillämpningen av 19 § samma förordning har verkställd debitering samma verkan som preliminärt beslut som anges där. Avgiften skall i sådant fall erläggas inom den tid som frökontrollanstalten bestämmer.

4 §.

Uppburna avgiftsbelopp överföres till en särskild fond (växtförädlingsfonden), vilken förvaltas enligt grunder som fastställs av Konungen.

5 §.

Befrielse från eller återbetalning av växtförädlingsavgift får medges vid utförelse ur landet i den omfattning Konungen förordnar.

6 §.

Till böter dömes den som bryter mot
a) 1 § första stycket, om gärningen ej är belagd med straff i lagen den 30 juni 1960 (nr 418) om straff för varusmuggling,
b) föreskrift som lämnats vid medgivande enligt 1 § andra stycket.

7 §.

Finnes någon skyldig till brott mot 1 § första stycket, skall han förpliktas erlägga växtförädlingsavgift som undandragits genom brottet.

8 §.

Den som i deklARATION eller annars lämnar oriktig uppgift till frökontrollanstalt om avgiftspliktig varuslag eller sort, dömes till böter, om gärningen ej är belagd med straff i skattestrafflagen den 11 juni 1943 (nr 313). Om uppgiftslämnaren ej insett eller bort inse oriktigheten, skall han ej dömas till ansvar.

9 §.

Närmare bestämmelser för tillämpningen av denna förordning meddelas av Konungen eller myndighet som Konungen förordnar.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1968.

Genom förordningen upphäves förordningarna den 12 maj 1961 (nr 144) om obligatorisk statsplombering av utsädesvara och (nr 145) om växtförädlingsavgift samt den 26 maj 1961 (nr 431) med vissa bestämmelser om utsädespotatis.

Förslag

till

Förordning

angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 12 maj 1961

(nr 145) om växtförädlingsavgift

Härigenom förordnas, att 3 § förordningen den 12 maj 1961 om växtförädlingsavgift skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 §.

Växtförädlingsavgiften utgår med en krona för deciton. Förpackningens vikt inräknas i varans.

Växtförädlingsavgiften utgår med en krona 25 öre för deciton. Förpackningens vikt inräknas i varans.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1967.

I propositionen har lämnats en redogörelse för *dels* ett av särskilt utsedd utredningsman den 10 juni 1966 avlämnat betänkande »Växtförädlingsavgifter och sortförsökens finansiering» (Stencil Jo 1966:1), *dels* däröver avgivna remissyttranden. Utskottet tillåter sig i fråga om nyssnämnda avsnitt hänvisa till propositionen.

Departementschefen har anfört.

»Utbyggnad av systemet med växtförädlingsavgifter och obligatorisk statsplombering. Växtförädling utgör en av vägarna till ökad produktivitet inom jordbruket och trädgårdsodlingen. I synnerhet för ett land som Sverige med dess nordliga läge och varierande odlingsbetingelser är en förädlingsverksamhet av väsentlig betydelse. Sedan länge har utgått statsbidrag till växtförädlingen. För att förstärka växtförädlingens resurser infördes vidare den 1 juli 1961 en särskild växtförädlingsavgift kombinerad med obligatorisk statsplombering. Systemet, som avser endast strå- och trindsäd, innebär att i handeln omsatt utsäde skall avgiftsbeläggas med en krona per

deciton och vara statsplomberat. Avgifterna tillförs en fond, som används för bidrag till växtförädlarna efter Kungl. Maj:ts beslut. Varje växtförädlares bidrag skall i huvudsak motsvara de avgifter, som influtit för hans sorter.

Vid behandlingen av frågan om växtförädlingsavgifter år 1961 uttalade jordbruksutskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande att en utvidgning av systemet till övriga växtslag borde ske så snart erfarenheter av den första etappen förelåg och tekniska förutsättningar härför fanns. Den av mig i det föregående redovisade utredningen föreslår nu, att systemet med växtförädlingsavgift och obligatorisk statsplombering utvidgas till att omfatta samtliga jordbruksväxter utom sockerbeta. Enligt utredningen har erfarenheterna av systemet i fråga om strå- och trindsäd varit goda. Erforderliga tekniska förutsättningar anses också finnas för att utvidga systemet. Med hänsyn främst till kostnadsutvecklingen föreslår utredningen vidare en höjning av växtförädlingsavgiften för strå- och trindsäd med 50 öre till 1: 50 kr. per deciton.

Utredningens förslag om utvidgning av systemet tillstyrks i princip av det övervägande antalet remissinstanser. Främst vissa utsädesbolag och representanter för utsädeshandeln avstyrker emellertid eller ifrågasätter systemets ändamålsenlighet över huvud taget. De gör bl. a. gällande att systemet föranleder ökade kostnader och även i övrigt verkar hindrande för handeln. Komplikationer befaras uppstå framförallt i fråga om vallväxtfröer. En del av dessa remissinstanser förordar att växtförädlingssskyddsutredningens förslag när det gäller rättsskydd för växtförädlingsprodukter avvaktas och att frågan om en utvidgning av det interna svenska avgiftssystemet prövas i samband med prövning av denna utrednings förslag.

Vid remissbehandlingen har vidare vissa invändningar gjorts i fråga om växtförädlingsavgifternas storlek samt beträffande utredningens förslag i olika detaljfrågor.

För min del anser jag att en utvidgning av det nuvarande systemet till övriga jordbruksväxter är motiverad, då härigenom ges möjligheter till en intensifierad förädlingsverksamhet även beträffande dessa växter. Vegetabilieproduktionens framtida utveckling torde vara starkt beroende av att nytt sortmaterial kommer fram. Genom att så många växtslag som möjligt omfattas av systemet undviks vidare ensidighet i förädlingsarbete och snedbelastning av utsädeskostnaden. En eventuell anslutning från svensk sida till konventionen för skydd av växtförädlingsprodukter synes inte heller hindra att utvidgningen genomförs redan nu. Ett dylikt skydd synes endast — såsom både den redovisade utredningen och växtförädlingssskyddsutredningen framhållit — komma att beröra de nya sorter som tillkommer efter rättsskyddets ikraftträdande.

Jag förordar sålunda att systemet med växtförädlingsavgift och obligatorisk statsplombering utvidgas till att omfatta utsäde av samtliga jordbruks-

växter utom sockerbeta, lin och hampa. Sockerbetsfrö bör såsom utredningen föreslagit undantas från systemet eftersom förädling och marknadsföring endast sker av Svenska sockerfabriks aktiebolaget. Utredningen har föreslagit att vissa gräsfröslag vilka förutom för jordbruksändamål används till gräsmattor skall inordnas i växtförädlingsavgiftssystemet. Några remissinstanser har påpekat att detta skulle kunna medföra hinder för handeln med gräsmattefrö. Jag förordar för min del att endast sådant frö som är avsett för jordbruksändamål skall omfattas av systemet. Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t förordnar bör äga bestämma om gränsdragningen mellan gräsmattefrö och frö till jordbruksändamål.

Utvidgningen av systemet med växtförädlingsavgift och obligatorisk statsplombering bör genomföras i huvudsak enligt de riktlinjer som gäller för strå- och trindsäd. Såsom utredningen föreslagit bör systemet avse såväl inom landet producerad som importerad vara. I likhet med vad som gäller beträffande strå- och trindsäd bör vid export möjlighet finnas till befrielse från eller återbetalning av växtförädlingsavgift. Utredningen och vissa remissinstanser har framhållit att det är särskilt önskvärt att dylik befrielse eller återbetalning sker vid export av vallväxtfrö med hänsyn bl. a. till att vallväxtfrö inte har någon alternativ användning — för konsumtion eller som foder — såsom en del andra utsäden. I vad mån nu angivna förhållanden bör medföra befrielse från eller återbetalning av växtförädlingsavgift för vallväxtfrö bör enligt min mening prövas i det enskilda fallet. Kungl. Maj:t eller den myndighet Kungl. Maj:t förordnar bör äga pröva dessa ärenden.

Utvidgningen av statsplomberingen medför enligt utredningen behov av särskilda bestämmelser angående omförpackning (isärvägning) av statsplomberad förpackning utan förnyad plombering eftersom utsäde av flertalet andra grödor än strå- och trindsäd överläts till odlarna i små kvantiteter. Alla remissinstanser som yttrat sig i frågan är överens om att särskilda bestämmelser krävs för ändamålet. Flera remissinstanser, bl. a. kommerskollegium och Kooperativa förbundet, anser emellertid att bestämmelserna för isärvägningen bör utformas så att kontrollen av isärvägningen blir enklare än utredningen föreslagit och onödiga kostnader och hinder för hanteringen av utsädet undviks. Enligt min mening bör med hänsyn till de synpunkter som framförts vid remissbehandlingen de av utredningen föreslagna bestämmelserna för isärvägning överarbetas i syfte att åstadkomma ett enklare och billigare förfarande. Kungl. Maj:t eller den myndighet Kungl. Maj:t förordnar får meddela bestämmelser i ämnet.

Utredningen föreslår vidare ändrade regler för originalutsädesnämndens prövning av nya sorter. Utredningens förslag innebär att i fortsättningen endast sådana nya sorter får tas in i rikssortlistan för användning inom landet vilka i något praktiskt viktigt avseende betecknar ett framsteg i förhållande till allmänt brukade handelssorter av växtslaget i fråga och även

i övriga avseenden har högt värde. Med hänsyn bl. a. till önskvärldheten av en viss konkurrens mellan även till synes likvärdiga utsädessorter kan jag inte biträda utredningens förslag.

För att få tid för erforderliga förberedelser samt för att handeln och fröodlingen skall kunna anpassa sig förordar jag liksom styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt att utvidgningen av systemet skall träda i kraft den 1 juli 1968.

När det gäller växtförädlingsavgifternas höjd förordar jag att avgiften för strå- och trindsäd höjs med 25 öre till 1 kr. 25 öre per deciton. Höjningen bör ske fr. o. m. den 1 juli 1967. Med utgång från denna avgiftsnivå föreslår jag vidare att för övriga växtslagsgrupper fastställs följande avgifter, nämligen för vallbaljväxter, vallgräs och beta 15 kr. per deciton, för kålrot, rova, fodermärgkål och grönfoderraps samt raps, rybs, vitsenap och oljedådra 25 kr. per deciton och för potatis 50 öre per deciton. I enlighet med utredningens förslag förordar jag att för potatis inflytande avgiftsmedel, som inte kan fördelas direkt på förädlare, överförs till jordbrukets forskningsråd men förbehålls växtförädlingen av potatis.

Till frågan om behov av ökade resurser vid statens centrala frökontrollanstalt, som kan föranledas bl. a. av ökad plomberingsverksamhet, har jag för avsikt att återkomma vid nästa års budgetbehandling.

Sortförsökens finansiering. Utredningen föreslår, att för sort som underkastas officiell värdeprövning vid lantbrukshögskolan i fortsättningen skall tas ut en anmälningsavgift som till en början bör vara 3 000 kr. för jordbruksväxter och 1 000 kr. för köksväxter. De angivna beloppen utgör ca hälften av de rörliga kostnaderna för en fullständig officiell värdeprövning i fältförsök. Sitt förslag grundar utredningen främst på iakttagelsen, att växtförädlarna sedan växtförädlingsavgiften infördes ansöker om officiell värdeprövning på ett tidigare stadium än förut. Detta innebär, att värdeprövningen omfattar vissa förädlingsmoment som bör bekostas av förädlarna.

Bland remissinstanserna råder delade meningar i denna fråga. Styrelsen för lantbrukshögskolan, som framhåller att högskolans sortförsök är i starkt behov av ökade resurser, föreslår att förslagsvis 15 % av växtförädlingsavgifterna skall utgå till sortförsökens finansiering. Om utredningens förslag följs, bör föreslagen anmälningsavgift kompletteras med en särskild avgift per försöksled och år. De, som avstyrker utredningens förslag, finner att sortförsöken i princip bör bekostas av allmänna medel.

Med hänsyn bl. a. till vad utredningen anfört rörande tidpunkten för ansökan om prövning av utsädessort finner jag mig böra biträda dennas förslag. Jag förordar således, att för officiell värdeprövning av utsädessort vid lantbrukshögskolan bör tas ut en avgift som beräknas täcka 50 % av de rörliga kostnaderna för en fullständig prövning i fältförsök av växtslaget i

fråga. Avgiften bör tas ut fr. o. m. den 1 juli 1967 och avse såväl jordbruks- som köksväxter. De influtna avgiftsmedlen bör för budgetåret 1967/68 av anslagstekniska skäl redovisas på riksstatens inkomsttitel Övriga diverse inkomster under rubriken Diverse inkomster. Frågan om redovisningen av fr. o. m. budgetåret 1968/69 influtna medel bör prövas i samband med behandlingen av lantbrukshögskolans anslagsframställning för budgetåret 1968/69.

Jämsides med den officiella värdeprövningen utför statens centrala frökontrollanstalt en särskild prövning för att fastställa, huruvida en anmäld växtförädlingsprodukt är att betrakta som en självständig sort. Såsom utredningen föreslagit bör även denna prövning avgiftsbeläggas.

De förslag som jag angett i det föregående ger anledning till vissa ändringar i vad som nu gäller enligt förordningen om obligatorisk statsplombering av utsädesvara, förordningen om växtförädlingsavgift samt förordningen med vissa bestämmelser om utsädespotatis. Dessa förordningar bör ersättas av en ny förordning. Den bör i enlighet med vad jag tidigare förordat gälla utsäde av samtliga jordbruksväxter utom sockerbeta, lin och hampa, dvs. potatis, stråsäd, trindsäd, vallbaljväxter och vallgräs för jordbruksändamål, beta, kålrot, rova, fodermärgkål, grönfoderraps, raps, rybs, vitsenap och oljedådra. Förordningen bör i övrigt innehålla samma bestämmelser om obligatorisk statsplombering och om växtförädlingsavgift som nu gäller för stråsäd och trindsäd med de ändringar och tillägg som jag angett i det föregående. De nya bestämmelserna bör såsom förut framgått träda i kraft den 1 juli 1968. Den föreslagna höjningen den 1 juli 1967 av växtförädlingsavgiften för stråsäd och trindsäd föranleder emellertid ändring i den nu gällande förordningen om växtförädlingsavgift.

I enlighet med det anförda har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till

- 1) *förordning om obligatorisk statsplombering av utsädesvara och om växtförädlingsavgift,*
- 2) *förordning angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 12 maj 1961 (nr 145) om växtförädlingsavgift.»*

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande till utskottet hänvisade motioner, nämligen

A. i samband med statsverkspropositionen:

I: 459 av herr *Svanström m. fl.* och II: 829 av fröken *Wetterström m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemställts, att riksdagen måtte under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 640 000 kr. till Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling för budgetåret 1967/68, varav 60 000 kr. anvisas som bidrag till växtförädlingsarbetet vid Algot Holmberg och Söner AB.

B. i anledning av proposition nr 37:

1) I: 713 av herr *Arvidson* och herr *Larsson, Thorsten*, likalydande med II: 892 av fröken *Wetterström m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 37 måtte uttala, att ersättning skall utgå jämväl till de lokala frökontrollanstalterna för deras medverkan i växtförädlingsavgifternas uppbörd m. m.;

2) I: 714 av herr *Isacson m. fl.* och II: 889 av herr *Larsson* i *Borrby m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemställts, att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 37 måtte besluta att turfgräsen (gräs för grönytor) inordnas i systemet med obligatorisk statsplombering och växtförädlingsavgift, samt att vederbörande utskott måtte ges i uppdrag att utarbeta erforderlig författningstext;

3) I: 715 av herr *Lundberg* och herr *Nilsson, Yngve*, likalydande med II: 890 av herr *Nilsson* i *Bästekille* och fru *Sundberg*, vari hemställts, att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 37 *dels* besluta en höjning av gällande växtförädlingsavgifter för stråsåd och trindsåd till 1: 50 kr. per 100 kg., *dels* avslå förslaget om en utvidgning av avgiftssystemet till att omfatta samtliga jordbruksväxter utom sockerbeter, lin och hampa, *dels ock* avslå förslaget om införande av en avgift för täckande av 50 % av de rörliga kostnaderna för den officiella värdeprovningen vid lantbrukshögskolan och om avgiftsbeläggning av den särskilda sortprovningen vid statens centrala frökontrollanstalt;

4) II: 891 av herrar *Nilsson* i *Lönsboda* och *Antby*, i vilken motion hemställts, att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 37 måtte besluta *dels* att vid export befrielse från eller återbetalning av växtförädlingsavgift införes i synnerhet för vallväxtfröer, *dels* att i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala att några ytterligare kontrollåtgärder utöver bestämmelserna i frölagen inte kan anses vara erforderliga vid isärvägning av statsplomberad förpackning, *samt dels* att det nu föreslagna utvidgade systemet med statsplombering och växtförädlingsavgifter tillämpas beträffande de nya tillkommande växtslagen under en viss försöksperiod, varefter sådana ändringar kan ske, som vunna erfarenheter ger anledning till.

Utskottet får beträffande det närmare innehållet i motionerna hänvisa till motionerna I: 459, II: 892, II: 889, I: 715 och II: 891.

Utskottet

Med hänsyn till den stora betydelse växtförädlingen har när det gäller att främja produktiviteten inom jordbruket och trädgårdsodlingen i vårt land har ifrågavarande verksamhet sedan länge varit föremål för statsmakternas intresse. Växtförädlingen har bl. a. under många år understötts med statsbidrag. För att förstärka växtförädlingens resurser infördes genom beslut

av 1961 års riksdag (prop. 1961:92; JoU 23, rskr. 210) ett system med växtförädlingsavgift och obligatorisk statsplombering. Systemet, som hittills avsett endast strå- och trindsäd, innebär att i handeln omsatt utsäde skall avgiftsbeläggas med en krona per deciton och vara statsplomberat. Avgifterna tillförs en fond, som efter Kungl. Maj:ts beslut används för bidrag till växtförädlarna. Varje växtförädlares bidrag skall i huvudsak motsvara de avgifter, som influtit för hans sorter.

I proposition nr 37 till årets riksdag förordas att systemet med växtförädlingsavgift och obligatorisk statsplombering från och med den 1 juli 1968 utvidgas till att omfatta utsäde av samtliga jordbruksväxter utom sockerbeta, lin och hampa. Vidare föreslås att avgiften för strå- och trindsäd höjs med 25 öre till 1 kr. 25 öre per deciton från och med den 1 juli innevarande år. Utgående från nämnda avgiftsnivå har departementschefen framlagt förslag till avgifter för övriga växtslag. Vad gäller sortförsökens finansiering föreslås i propositionen att från och med sistnämnda tidpunkt avgift tas ut dels för officiell värdeprövning av utsädessort vid lantbrukshögskolan, dels för den särskilda prövning som statens centrala frökontrollanstalt utför för att fastställa, om en anmäld växtförädlingsprodukt är en självständig sort. Kungl. Maj:ts förslag grundas i sina huvuddrag på det av en särskilt tillkallad utredningsman förra året avlämnade betänkandet »Växtförädlingsavgifter och sortförsökens finansiering» (Stencil Jo 1966:1).

Som nämnts i propositionen uttalade riksdagen vid behandlingen av frågan om växtförädlingsavgifter år 1961 att en utvidgning av systemet till övriga växtslag borde ske så snart erfarenheter av den första etappen förelåg och tekniska förutsättningar härför fanns. Av propositionen framgår att erfarenheterna av systemet i fråga om strå- och trindsäd varit goda. Utskottet finner i likhet med departementschefen att en utvidgning av systemet med växtförädlingsavgift och statsplombering till övriga jordbruksväxter är motiverad som ett led i strävandena att intensifiera förädlingsverksamheten även i fråga om dessa växter. Vad Kungl. Maj:t i anslutning härtill förordat kan utskottet i allt väsentligt ansluta sig till. Utskottet har ej heller något att invända mot vad i propositionen anförts och föreslagits rörande sortförsökens finansiering. På några punkter vill utskottet i anslutning till väckta motionsyrkanden göra vissa kommentarer. Utskottet torde i det följande få återkomma härtill.

Vad utskottet nu anfört innebär till en början att utskottet avstyrker de i motionerna I: 715 och II: 890 framställda yrkandena om avslag på Kungl. Maj:ts förslag beträffande utvidgning av avgiftssystemet samt i fråga om sortförsökens finansiering. Utskottets ställningstagande innebär vidare att utskottet ej heller ansluter sig till ett i nämnda motioner framlagt förslag om höjning av växtförädlingsavgiften för strå- och trindsäd till 1:50 kr. Det torde få förutsättas att Kungl. Maj:t och berörda myndigheter vid tillämpningen av det nu förordade avgiftssystemet noga följer utvecklingen och

vidtar de åtgärder som vunna erfarenheter kan motivera. Någon anledning för riksdagen att nu besluta att systemet skall tillämpas under viss försöksperiod synes under sådana förhållanden icke föreligga. Vad i motionen II: 891 yrkats i detta hänseende avstyrks därför av utskottet. Ej heller har utskottet funnit skäl biträda det i nämnda motion framställda yrkandet rörande generell restitutionsrätt i fråga om växtförädlingsavgift i samband med export av utsäde.

Frågan om avgift för gräsfrö har tagits upp till behandling i motionerna I: 714 och II: 889. I fråga om sådant frö föreslås i propositionen att endast frö som är avsett för jordbruksändamål skall omfattas av systemet. Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t förordnar bör enligt förslaget äga bestämma om gränsdragningen mellan gräsmattefrö och frö till jordbruksändamål. Utredningsmannen föreslog för sin del att vissa gräsfröslag vilka förutom för jordbruksändamål används till gräsmattor borde inordnas i systemet. Utredningsmannen fann det nämligen ej praktiskt möjligt att tillämpa olika bestämmelser för de två användningsområdena. Att undandra förädlarna växtförädlingsavgift endast därför att en sort är lämplig även för gräsmattor, ansåg utredningsmannen inte vara rimligt. Nu ifrågavarande motionärer delar utredningsmannens uppfattning och föreslår därför att turfgräsen (gräs för grönytor) inordnas i växtförädlingsavgiftssystemet. Utskottet, som finner det självfallet att gräsfrö för jordbruksändamål bör omfattas av systemet, befarar emellertid att det kan uppstå betydande svårigheter att finna former för en gränsdragning mellan de olika slag av gräsfrö, varom här är fråga. Enligt utskottets mening synes därför skäl tala för att frågan om inordnande av gräsmattefrö i systemet med växtförädlingsavgifter tas under förnyat övervägande av Kungl. Maj:t. I avvaktan härpå vill utskottet nu inte motsätta sig att systemet i förevarande hänseende tills vidare tillämpas i enlighet med de i propositionen uppdragna riktlinjerna.

I motionen II: 891 har framhållits betydelsen av att förfarandet vid omförpackning (isärvägning) av statsplomberad förpackning utan förnyad plombering förenklas i största möjliga utsträckning. Utskottet delar för sin del uppfattningen att ifrågavarande bestämmelser bör utformas så att de blir enkla och lätta att tillämpa, inte minst med hänsyn till de betydande svårigheter och kostnader som annars kan uppkomma i distributionsledet. Som framgår av vad departementschefen anfört i ämnet är han dock väl medveten om problemet. Det torde därför få förutsättas att Kungl. Maj:t kommer att i möjligaste mån tillgodose de nu anförda synpunkterna utan särskild åtgärd från riksdagens sida. Att såsom i motionen föreslagits binda Kungl. Maj:ts dispositioner härvidlag genom ett mera detaljerat uttalande finner utskottet icke påkallat.

I motionerna I: 713 och II: 892 erinras om att departementschefen anmält att frågan om behov av ökade resurser vid statens centrala frökon-

trollanstalt, som kan föranledas bl. a. av ökad plomberingsverksamhet, avses tagas upp vid nästa års budgetbehandling. Däremot har spørsmålet om de lokala frökontrollanstalternas kostnader i sammanhanget ej berörts i propositionen. Enligt motionärernas mening kan det inte anses ankomma på nämnda anstalter eller på deras huvudmän, hushållningssällskapen, att efter förestående omorganisation utan ersättning medverka i avgifts-uppbörden och vad därmed sammanhör. Motionärerna finner för sin del lämpligt att ett uttalande härom görs i samband med riksdagsbehandlingen av förevarande proposition. I anledning härav vill utskottet anföra, att utskottet utgår ifrån att även förevarande spørsmål kommer att tas upp till prövning vid nästa års budgetbehandling. Under sådant förhållande finner utskottet motionsyrkandet ej behöva föranleda någon särskild åtgärd.

Utskottet har i förevarande sammanhang även behandlat Kungl. Maj:ts förslag under punkten F 13 i statsverkspropositionen, såvitt densamma avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde. Kungl. Maj:t har där förordat att anslaget Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling för nästa budgetår fastställs till oförändrat 610 000 kr., av vilket belopp 30 000 kr. avses utgå som bidrag till växtförädlingsarbetet vid Algot Holmberg & Söner AB. Bidraget blir då av samma storlek som det som anvisats till bolagets verksamhet för innevarande budgetår. Mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har utskottet ej något att invända. Det i motionerna I: 459 och II: 829 framställda förslaget om ytterligare medelsanvisning under anslaget till Algot Holmberg & Söner AB avstyrks således. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla att ett genomförande av det i det föregående redovisade förslaget rörande utbyggnad av växtförädlingsavgiftssystemet m. m. bör leda till att växtförädlarna får ökade möjligheter att erhålla bidrag av växtförädlingsavgiftsmedel.

Med beaktande av det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

1. lämna utan åtgärd motionen II: 891, såvitt däri avses tillämpning av det utvidgade systemet med växtförädlingsavgifter och obligatorisk statsplombering under en viss försöksperiod, ävensom i vad motionen berör bestämmelserna rörande isärvägning;

2. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning ävensom med avslag å motionerna I: 714 och II: 889, I: 715 och II: 890 samt, såvitt nu är i fråga, motionen II: 891

a) anta i proposition nr 37 nämnda förslag till förordning om obligatorisk statsplombering av utsadesvara och om växtförädlingsavgift samt till förordning angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 12 maj 1961 (nr 145) om växtförädlingsavgift,

b) godkänna de av utskottet i det föregående föreslagna grunderna beträffande dispositionen av växtförädlingsavgifterna;

3. lämna motionerna I: 713 och II: 892 utan åtgärd;

4. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 459 och II: 829 på riksstaten för budgetåret 1967/68 under nionde huvudtiteln till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* anvisa ett förslagsanslag av 610 000 kr.

Stockholm den 30 mars 1967

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Mossberger, Hedström, Carl Eskilsson*, Nils Hansson, Magnusson, Hermansson*, Isacson, Skårman, Manne Olsson* och Lokander*;

från andra kammaren: herr Hansson i Skegrie, fru Lindskog, herrar Persson i Skänninge, Trana, Persson i Heden, Eskilsson i Likenäsa, Berndtsson, Fridolfsson i Rödeby, fru Sundberg och herr Åberg.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

1) av herrar *Carl Eskilsson, Hermansson, Isacson* och *Persson* i Heden samt fru *Sundberg*, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets utlåtande som börjar med orden »Utskottet har» och slutar med orden »av växtförädlingsavgiftsmedel» bort ha följande lydelse:

»Utskottet har — — — (lika med utskottet) — — — innevarande budgetår. I motionerna I: 459 och II: 829 yrkas på ökning av ifrågavarande anslag med 30 000 kr. att utgå till *Algot Holmberg & Söner AB*. Då en uppräkningsavifrågavarande anslag skulle underlätta fullföljandet av för mellansvenskt jordbruk angeläget växtförädlingsarbete och då systemet med växtförädlingsavgifter är så utformat att ersättning därifrån utgår först sedan en ny sort börjat marknadsföras, delar utskottet motionärernas synpunkter om angelägenheten av en uppräkningsavifrågavarande anslag till *Algot Holmberg & Söner AB* från 30 000 kr. till 60 000 kr.»

dels att utskottets hemställan under 4. bort lyda sålunda:

»4. i anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt med bifall till motionerna I: 459 och II: 829 på riksstaten för budgetåret 1967/68 under nionde huvudtiteln till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* anvisa ett förslagsanslag av 640 000 kr.»

2) av herr *Hansson* i Skegrie.